TAINIONMÄEN KOULUN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

sekä

Kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma

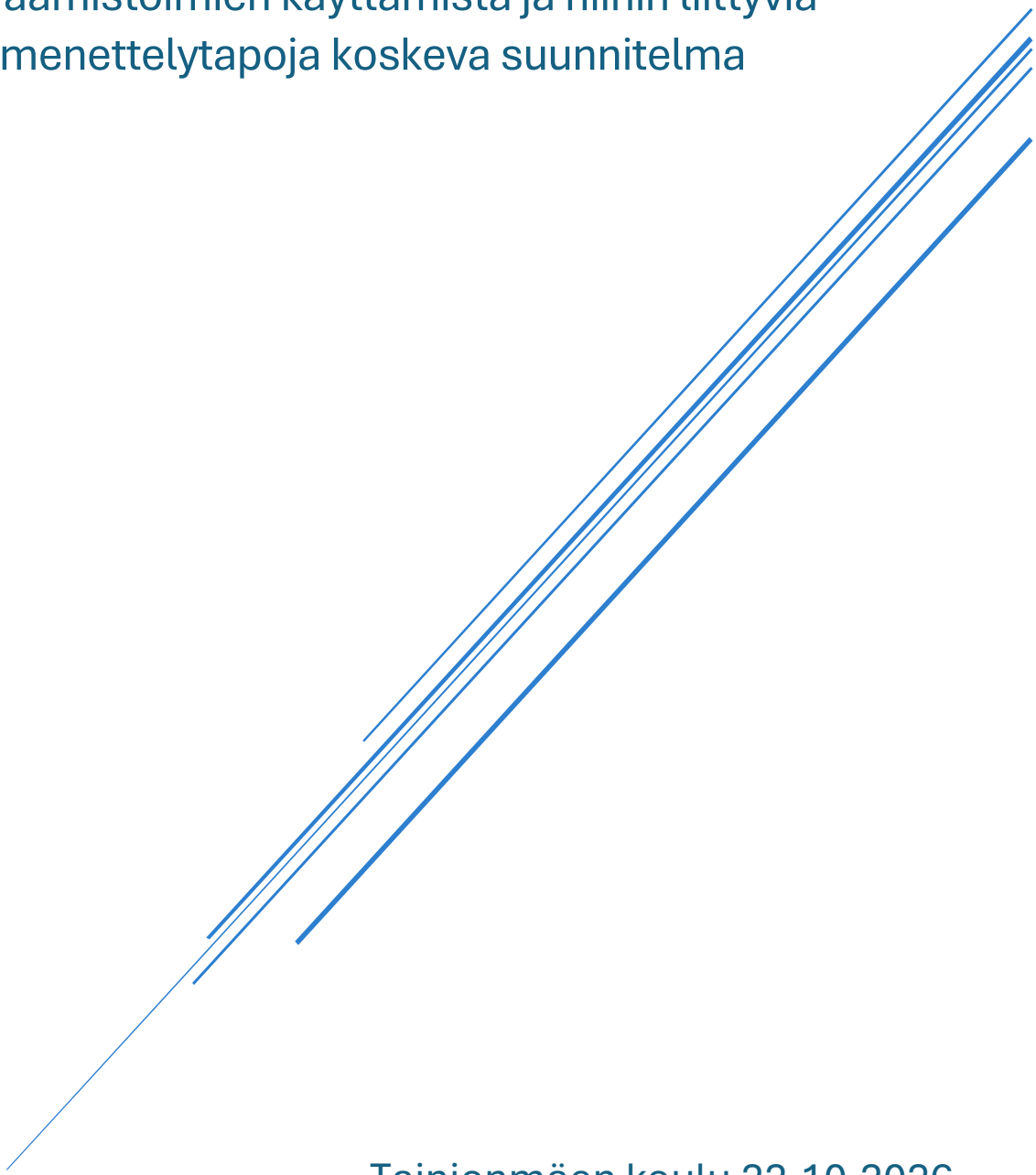

Tainionmäen koulu 22.10.2026
Keskustie 32 A, 43800 Kivijärvi

Sisällysluettelo

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 2
1 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen 2
2 Oikeudet ja velvollisuudet 3
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet 3
Oppilaan oikeudet 3
Oppilaan velvollisuudet 3
Huoltajan velvollisuudet 3
3 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen 4
Hyvä käytös 4
Oleskelu ja liikkuminen 4
Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen 4
Turvallisuus 4
Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö ja säilyttäminen 5
Päihteet ja vaaralliset esineet 5
Energia- ja virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut jne. 5
KASVATUKSELLISTEN TOIMIEN, KURINPITOKEINOJEN JA TURVAAMISTOIMIEN KÄYTTÄMISTÄ JA NIIHIN LIITTYVIÄ MENETTELYTAPOJA KOSKEVA SUUNNITELMA 6
1 Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet Tainionmäen koululla 6
Johdanto 6
Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien suhde järjestyssääntöihin 7
Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien käytön periaatteet 7
2 Lainsäädäntö 8
Kasvatukselliset toimet 8
Kurinpitokeinot 9
Turvaamistoimet 11
Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitokeinojen käyttäminen eri tilanteissa 14
3 Suunnitelmasta tiedottaminen ja yhteistyö 16
4 Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen 17
LIITTEET 18
koulun pihakartta 18
oppilaan tarkastaminen 18

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

1 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Järjestyssäännöt ovat voimassa koulun alueella silloin, kun on koulua. Ne ovat voimassa myös kaikissa koulun tapahtumissa, vierailuilla ja retkillä. Koulualueena pidetään koulurakennuksia ja piha-alueita sekä muita tiloja ja paikkoja, joissa opetusta annetaan. Järjestyssääntöjen liitteenä on kartta koulun alueesta.

Kouluaikaan sisältyy lukujärjestyksen mukainen koulupäivä, kouluruokailu, välitunnit sekä koulun järjestämät retket, leirikoulut, liikuntapäivät, juhlat ja muut tilaisuudet.

Järjestyssääntöjen tarkoituksena on perusopetuslain 29 §:n mukaisesti edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Lisäksi niissä tiedotetaan lainsäädännön ja järjestyssääntöjen velvoittavuudesta.

Tainionmäen koululla on myös kriisisuunnitelma, suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma. Nämä ovat opetussuunnitelman liitteenä.

Järjestyssäännöt sisältävät yleisiä koulussa noudatettavia sääntöjä. Rehtorin ja opettajan tulee puuttua lainsäädännön vastaiseen käyttäytymiseen, vaikkei järjestyssäännöissä asiasta määrättäisi.

Perusopetuslain järjestyssääntöjä ja kurinpitokeinoja koskevia säännöksiä sovelletaan myös esiopetukseen. Opetushallituksen suosituksen mukaisesti lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden, oppilaan käyttäytymiseen esiopetuksessa puututaan lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

2 Oikeudet ja velvollisuudet

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Oppilaan oikeudet

- Oppilaalla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä yksityiselämän suojaan.
- Jokainen oppilas on tasavertaisessa asemassa sukupuolestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, kielellisestä/kulttuurillisesta taustastaan tai uskonnostaan riippumatta.
- Oppilaalla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin.
- Oppilaalla on oikeus saada koulun toimintamallin mukaista apua, jos hän kokee väkivaltaa, kiusaamista tai asiatonta häirintää koulussa.

Oppilaan velvollisuudet

- Oppivelvollisuusikäisellä oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.
- Oppilas on velvollinen suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja hänen täytyy käyttäytyä asiallisesti.

Huoltajan velvollisuudet

- Jos oppilas joutuu äkillisen syyn vuoksi (sairastuminen tms.) jäämään pois koulusta, tulee huoltajan ilmoittaa siitä oppilaan opettajalle ja tarvittaessa koulukyydin kuljettajalle mahdollisimman nopeasti.
- Anotun poissaolon aikana tulee huoltajan yhdessä oppilaan kanssa huolehtia siitä, että koulutehtävät tulevat suoritetuiksi.
- Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritetuksi. Jos huoltaja laiminlyö velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuden täyttymistä, hänet voidaan tuomita sakkoon oppivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä.

3 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

- Käyttäydy hyvien tapojen mukaisesti, ota toiset huomioon, anna kaikille työ- ja opiskelurauha, tervehdi ja noudata ohjeita.
- Pidä kiinni sovituista ajoista ja tule ajoissa oppitunnille.
- Noudata hyviä ruokailutapoja ja muista kiittää ruuasta. Välipala syödään välipalavälitunnilla ruokasalissa.
- Pukeudu asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti ja niin, että voit turvallisesti osallistua opetukseen.
- Ole tarkkana esitelmien ja muiden kirjallisten töiden teossa lähteiden käytössä. Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta eikä lähdettä ilmaisematta. Tekoälyä voi käyttää oppilastöissä opettajan ohjeen mukaisesti.
- Älä julkaise ilman lupaa toisesta henkilöstä otettua valokuvaa, videota tai muuta tallennetta internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Oleskelu ja liikkuminen

- Oppilaan tulee viettää välitunnit opettajan ohjeen mukaan joko välituntialueella tai sisällä ja noudattaa välituntivalvojan ohjeita.
- Oppilas ei saa poistua koulualueelta koulupäivän aikana ilman opettajan lupaa.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

- Huolehdi koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista sekä kunnioita toisten omaisuutta.
- Älä roskaa tai sotke paikkoja. Jos niin tapahtuu, olet velvollinen siivoamaan jälkesi.
- Älä riko koulun tai toisten omaisuutta. Jos niin tapahtuu, olet velvollinen korvaamaan aiheuttamasi vahingot. (Vahingonkorvauslaki 412/1974)
- Jätä ulkokengät ja -vaatteet, koululaukku ja muut varusteet niille varatuille paikoille.

Turvallisuus

- Toivomme, että ilmoitat turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta koulun henkilökuntaan kuuluvalle välittömästi.
- Turvallisuussyistä polkupyörät, mopot, potkulaudat tai -kelkat jne. sekä urheiluvälineet tulee jättää niille varatuille paikoille koulupäivän ajaksi.
- Ota toisten turvallisuus huomioon välitunneilla. Älä heittele esim. lumipalloja koulun pihalla muutoin kuin sille varatulla alueella välituntivalvojan luvalla.
- Koulun alueella on kameravalvonta.
- Koulun sisätiloissa liikutaan kävellen.

Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö ja säilyttäminen

- Mobiililaitteet säilytetään koulupäivän ajan koululaukussa. Mobiililaitteiden tulee olla häiriöttömässä tilassa koko koulupäivän ajan.
- Oppilaat voivat käyttää mobiililaitetta opetuksettomana aikana opettajan luvalla.
- 6.-9. luokkien oppilaat voivat lisäksi käyttää mobiililaitetta yhdellä, lukuvuosittain päätettävällä välitunnilla.

Päihteet ja vaaralliset esineet

- Tupakkalain tarkoittamien tupakkatuotteiden, alkoholin ja huumeiden hallussapito ja käyttö on koulun alueella kielletty.
- Kouluun ei saa tuoda teräaseita, voimakkaita laserosoittimia, tulentekovälineitä tai muita vaarallisia taikka toisen tai omaisuuden vahingoittamiseen suunniteltuja esineitä.

Energia- ja virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut jne.

- Välipalaksi tarkoitetut omat eväät voi syödä koulun ruokasalissa sille varatulla välitunnilla.
- Koulun retkiä varten tuotuja eväitä koskien annetaan erilliset ohjeet.
- Purkkaa ei saa syödä oppitunnilla.
- Kouluun ei suositella tuotavaksi energia- tai virvoitusjuomia, makeisia, sipsejä tai muita herkkuja muutoin kuin opettajan erillisellä luvalla.
- Jos kouluun tuo em. tuotteita, tulee niitä säilyttää koululaukussa koulupäivän ajan.

KASVATUKSELLISTEN TOIMIEN, KURINPITOKEINOJEN JA TURVAAMISTOIMIEN KÄYTTÄMISTÄ JA NIIHIN LIITTYVIÄ MENETTELYTAPOJA KOSKEVA SUUNNITELMA

1 Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet Tainionmäen koululla

Tämä on Tainionmäen yhtenäiskoulun kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma.

Johdanto

Perusopetuslain mukaan perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäydyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menetelleelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitokeino. Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitokeinoa harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien tarkoituksena on epätoivottuun käyttäytymiseen puuttuminen ja niillä turvataan osaltaan oppilaiden oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulun järjestyssääntöjä ja muita koulussa noudatettavia sääntöjä ja määräyksiä on tärkeää käsitellä osana opetusta. Niiden merkitystä on myös oleellista pohtia yhdessä oppilaiden kanssa. Samalla on tärkeää käydä läpi sääntöjen ja määräysten laiminlyömisestä ja rikkomisesta aiheutuvia seurauksia. Kun oppilaat otetaan mukaan yhteisten sääntöjen laatimiseen, myös niiden rikkomisesta aiheutuvien seurausten tarkoitus ymmärretään paremmin. Tällä voi olla myös ennaltaehkäisevä vaikutus oppilaiden epätoivottuun käyttäytymiseen.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien suhde järjestyssääntöihin

Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla voidaan puuttua kouluajalla ja koulun toiminnassa tapahtuneeseen opetuksen häiritsemiseen ja koulun järjestyksen rikkomiseen tai vilpilliseen käyttäytymiseen. Kasvatuksellisilla ja kurinpidollisilla toimilla ei voida puuttua oppilaan vapaa-aikaan kuten koulumatkalla sattuneisiin tapahtumiin.

Järjestyssäännöissä mainittujen suositusten vastaisesta käyttäytymisestä ei voida määrätä kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia, vaan vain ehdottomien määräysten rikkomisesta voi seurata kasvatuksellinen tai kurinpidollinen toimi. Suositusten noudattamatta jättämisestä voidaan keskustella oppilaan kanssa ja olla tarvittaessa yhteydessä huoltajaan.

Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien käytön periaatteet

Oppilaiden käyttäytymiseen puututaan aina ensivaiheessa pedagogisin keinoin esimerkiksi siten, että opettaja tai rehtori keskustelee oppilaan kanssa hyvästä käyttäytymisestä.

Kasvatuksellisina ja kurinpidollisina toimina sekä turvaamistoimenpiteinä käytetään vain perusopetuslaissa mainittuja keinoja, eikä koulu voi määrätä lakiin perustumattomia kasvatuksellisia tai kurinpidollisia toimia. Kaikki perusopetuslain mukaiset kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimet sekä turvaamistoimenpiteet ovat lähtökohtaisesti käytettävissä tekijästä tai teosta tai laiminlyönnistä riippumatta.

Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimenpiteiden käyttöä harkitaan aina tapauskohtaisesti ja arvioidaan, milloin niiden käyttö on pedagogisesti tai turvallisuuden näkökulmasta perusteltua.

Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia ja turvaamistoimenpiteitä harkittaessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitystaso.

Jälki-istunnon, kirjallisen varoituksen tai määräaikaisen erottamisen määräämistä alkuopetuksen oppilaalle harkitaan tarkoin. Pedagogiset keinot tai kasvatuskeskustelu ovat monessa tilanteessa toimivampi tapa puuttua oppilaan epäasialliseen tai epätoivottuun käyttäytymiseen.

Oppilaita kohdellaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita noudattaen yhdenvertaisesti ja kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä käytettäessä samanlaisista teoista määrätään lähtökohtaisesti sama seuraamus.

Sääntöjen rikkomiseen johtaneet tapahtumat ja niiden taustat selvitetään perusteellisesti. Joskus yksittäisen oppilaan tekojen taustalta voi paljastua esimerkiksi pidempiä tapahtumaketjuja tai ristiriitatilanteita, joihin voi liittyä useampia asianosaisia tai avun ja tuen tarvetta.

Kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia sekä turvaamistoimenpiteitä määrättäessä oppilaan kanssa käydään läpi seuraamuksen määräämiseen johtaneet tapahtumat ja oppilaalle varataan aito mahdollisuus esittää näkemyksensä tapahtuneesta ja määrätystä seuraamuksesta.

Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää ja heihin ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä. Huoltajia tiedotetaan rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, heille varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun ja heitä kuullaan ennen kirjallisesta varoituksesta tai määräaikaisesta erottamisesta päättämistä

Perusopetuslain järjestyssääntöjä, mobiililaitteiden käytön rajoituksia ja kurinpitokeinoja koskevia säännöksiä sovelletaan myös esiopetukseen. Varhaiskasvatuslaissa ei ole vastaavia säännöksiä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Varhaiskasvatuksessa ei saa käyttää kurinpitokeinoja, vaan lasten epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan pedagogisin keinoin. Opetushallitus suosittelee lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden, että oppilaan käyttäytymiseen esiopetuksessa puututtaisiin lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

2 Lainsäädäntö

Kasvatukselliset toimet

Perusopetuslaissa säädettyjä kasvatuksellisia toimia ovat kasvatuskeskustelu ja siivousvelvoite.

Kasvatuskeskustelu (perusopetuslaki 35 a §)

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se tilanne huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

Siivousvelvoite (perusopetuslaki 35 § 4 mom.)

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä muista lainmukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä.

Kurinpitokeinot

Perusopetuslaissa säädettyjä kurinpitokeinoja ovat lievimmästä ankarimpaan kotitehtävien tekeminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen.

Oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviään (perusopetuslaki 36 § 1 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä kotitehtävänsä laiminlyöneen oppilaan työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Oppilaan määräämisestä tekemään kotitehtäviään on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja se tulee kirjata.

Jälki-istunto (perusopetuslaki 36 § 2 mom. ja 3 mom., 36 a § 1 mom., perusopetusasetus 18 §)

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi oppilaan, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istunto voi koostua myös eri toimien yhdistelmästä. Jälki-istuntoa ei voida suorittaa työrangaistuksena.

Oppilas voidaan määrätä osallistumaan sellaisiin tehtäviin, jotka tukevat hänen jälki-istuntonsa aiheuttaneen toiminnan toistumisen tai jatkumisen estämiseksi tarkoitettuja kasvatuksellisia tavoitteita. Tällainen toiminta voi olla esimerkiksi avustamista yhteisen toiminnan järjestämisessä.

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. Jälki-istunto tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle.

Kirjallinen varoitus (perusopetuslaki 36 § 2 mom., 36 a § 1 mom. ja 7 mom., 36 h §)

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää sivistyslautakunta tai opetuksen järjestäjän niin päättäessä koulun rehtori.

Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on annettu kirjallinen varoitus, järjestetään tarvittava opiskeluhuolto.

Määräaikainen erottaminen (perusopetuslaki 36 § 2 mom., 36 a §, 36 h §)

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Määräaikaisesta erottamisesta päättää sivistyslautakunta. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa sivistyslautakunnassa, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta.

Ennen oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen määräaikaista erottamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Määräaikaisesta erottamisesta tulee antaa päätös.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tämän suunnitelman laatimiseen.

Määräaikaista erottamista koskevaa päätöstä ei voida pääsääntöisesti täytäntöönpanna ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös saa lainvoiman, kun päätökseen ei voi enää hakea muutosta. Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen. Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on erotettu määräaikaisesti, järjestetään tarvittava opiskeluhuolto. Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Turvaamistoimet

Perusopetuslaissa säädettyjä turvaamistoimia ovat oppilaan poistumiseen ja poistamiseen liittyvät toimet, opetuksen epääminen, esineiden tai aineiden haltuunotto sekä tavaroiden tarkastaminen.

Oppilaan määrääminen poistumaan (perusopetuslaki 36 b § , 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Rehtori tai koulun opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on poistettu oppitunnilta tai koulun tilaisuudesta, järjestetään tarvittava opiskeluhuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa poistumaan määräämisen jälkeen. Rehtori tai opettaja päättää, miten valvonta järjestetään. Oppilaan määrääminen poistumaan tulee kirjata.

Luokasta ja tilasta poistaminen (perusopetuslaki 36 b §, 36 h §)

Rehtorilla ja opettajalla yhdessä ja erikseen on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata opettajan tai rehtorin poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on yhdessä ja erikseen oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus. Poistaminen tulee kirjata ja oppilaalle tulee järjestää tarvittava opiskeluhuolto.

Oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen (perusopetuslaki 36 c §, 36 a 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle opiskeluhuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Opetuksen epäämisestä on ilmoitettava tarvittaessa koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Opetuksen epääminen tulee kirjata. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa opetuksesta epäämisen jälkeen.

Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna opiskeluhuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Esineiden tai aineiden haltuunotto (perusopetuslaki 36 d §, 36 f §)

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen, ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakka, nikotiinituotteet ja vapet, huumeet, veitset, ampuma-aseet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Oikeus käyttää voimakeinoja koskee ensinnäkin oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Jos oppilaalla on hallussaan alkoholia, huumeita tai teräaseita haltuunotossa voidaan käyttää viimesijaisena keinona voimakeinoja. Toiseksi oikeus käyttää voimakeinoja koskee mitä tahansa esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Jos oppilaalla on hallussaan esimerkiksi tupakkatuotteita, nikotiinituotteita, vapeja ja hän häiritsee niillä opetusta tai oppimista, haltuunotossa voidaan käyttää viimesijaisena keinona voimakeinoja.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella. Esineiden ja aineiden haltuunotto on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Esineen tai aineen haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Esineiden ja aineiden

haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Tavaroiden tarkastaminen (perusopetuslaki 36 e § ja 36 f §)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä. Lisäksi edellytyksenä on, että oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Näitä ovat esimerkiksi alkoholi, huumeet ja teräaseet. Oikeus tavaroiden tarkastamiseen ei koske tupakkatuotteiden, nikotiinituotteiden ja vapejen haltuun ottamista.

Oppilaan tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi laukkua, penaalia ja erilaisia koteloita ja säilytystiloilla esimerkiksi kaappia ja pulpettia. Päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevien vaatteiden ulkopuolista käsin koettelemista. Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkettyjen esineiden tai aineiden etsimiseen. Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Tavaroiden tarkastaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa. Oppilaan tarkastaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (perusopetuslaki 36 g §)

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Luovutus tehdään kuitenkin poliisille tai muulle viranomaiselle, jos oppilaalla tai huoltajalla ei ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti esimerkiksi lukitussa kaapissa. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseen osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpitokeinojen käyttäminen eri tilanteissa

Kotitehtävät

Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä kotitehtävien tekemättä jättäminen tai työvälineiden unohtaminen johtuu.

Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.

Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

Oppilasta pyydetään tekemään tekemättä jääneet kotitehtävät ja muistutetaan, että jatkossa tehtävät tulee tehdä aikataulussa ja työvälineet tuoda kouluun.

Jos oppilaalla on toistuvasti kotitehtävät tekemättä, opettaja tai rehtori voivat määrätä oppilaan tekemään kotitehtävät koulupäivän jälkeen.

Jos oppilas jättää oppiaineen kotitehtävät tekemättä neljä kertaa neljänneslukuvuoden aikana, oppilas määrätään tekemään kotitehtävät koulupäivän jälkeen.

Jos oppilas edelleen toistuvasti jättää kotitehtävät tekemättä, oppilaalle määrätään jälki-istunto.

Toistuvissa laiminlyönneissä, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Vilppi

Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää epäiltyä lunttaamista tai muuta vilppiä.

Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.

Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

Jos oppilas lunttaa tai tekee muuta vilppiä, oppilaalle määrätään jälki-istunto.

Toistuvassa vilpissä, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Luvattomat poissaolot

Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä luvaton poissaolo johtuu.

Opettaja on heti yhteydessä huoltajaan.

Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

(katso: Tainionmäen koulun Poissaoloihin puuttumisen toimintamalli. Opetussuunnitelman liite 13)

Toistuvissa luvattomissa poissaoloissa, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

Myöhästyminen

Opettaja keskustelee oppilaan kanssa ja selvittää, mistä myöhästyminen johtuu.

Tarvittaessa opettaja on yhteydessä huoltajaan.

Jos oppilaan tilanteesta herää huoli, oppilas ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai, jos oppilas tarvitsee oppimisen tai koulunkäynnin tukea, hänet ohjataan opiskeluhuollon palveluihin tai tarjotaan oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

Oppilasta ohjataan tulemaan kouluun ajoissa ja noudattamaan lukujärjestystä.

Mobiililaitteet sekä muut luvattomasti tai häiritsevästi käytetyt tavarat tai esineet

Jos oppilas järjestyssääntöjen vastaisesti oppitunnilla tai välitunnilla pitää luvatta esillä tai käyttää mobiililaitetta tai muuta esinettä häiritsevästi, opettaja pyytää ensisijaisesti oppilasta laittamaan laitteen tai esineen pois.

Jos oppilas ei laita laitetta pois, opettaja pyytää oppilasta antamaan laitteen tai esineen opettajalle.

Jos tämäkään pyytäminen ei tehoa, opettaja voi ottaa laitteen tai esineen oppilaalta ja tarvittaessa käyttää voimakeinoja, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.

Oppilas, joka kieltäytyy laittamasta pois mobiililaitetta tai muuta esinettä tai luovuttamasta sitä opettajalla, voidaan määrätä poistumaan tilasta ja viimesijaisena keinona poistaa oppilas tilasta, jos oppilas tekee vastarintaa. Voimakeinojen käyttö on viimesijainen keino.

Vaarattomat esineet tai tavarat palautetaan oppilaalle / huoltajalle työpäivän päättyessä. Haltuunotosta ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Muutoin opettaja on tarvittaessa yhteydessä huoltajaan.

Järjestyssääntöjen rikkominen

Jos oppilas rikkoo koulun järjestyssääntöjä kolme kertaa lukukauden aikana, hänelle määrätään kasvatuskeskustelu.

Jos järjestyssääntöjen rikkominen edelleen jatkuu, oppilaalle määrätään jälki-istunto. Vakavista järjestyssääntöjen rikkomisista (esimerkiksi koulun alueelta poistuminen ilman lupaa, vilppi) seuraa heti jälki-istunto.

Toistuvista järjestyssääntöjen rikkomuksista, kun muut seuraamukset eivät tuo muutosta oppilaan toimintaan, myös kirjallinen varoitus voi tulla harkittavaksi.

3 Suunnitelmasta tiedottaminen ja yhteistyö

Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kasvatuksellisista ja kurinpidollisista toimista sekä turvaamistoimenpiteistä tiedotetaan koulun henkilökuntaa, oppilaita ja huoltajia.

Uusi henkilökunta perehdytetään suunnitelmaan ja sääntöihin. Suunnitelma käydään lukuvuoden alussa läpi henkilökunnan kanssa.

Huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kasvatuksellisia ja kurinpidollisia toimia määrättäessä. Koulu tekee yhteistyötä myös eri viranomaistahojen kuten opiskeluhuoltopalvelujen, lastensuojelun, sosiaalihuollon, nuorisotyön ja poliisin kanssa.

4 Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Koulun yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä seuraa kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevan suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta koulussa. Lisäksi kouluissa seurataan ja arvioidaan suunnitelma lukuvuosittain koulussa tehtävän laadunarviointityön sekä muun arvioinnin yhteydessä.

Järjestyssäännöt on laadittu Opetushallituksen antaman ohjeen 1/012/2016 mukaan. Ohjeessa on mainittu lainkohdat, joihin järjestyssäännöt pohjautuvat.
Ohje järjestyssääntöjen laatimisesta | Opetushallitus

http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/oppivelvollisuus_ja_koulupaikka

(Perusopetuslaki 29 §, Järjestyslaki 10 §)

LIITTEET

koulun pihakartta

oppilaan tarkastaminen

Liite koulun pihakartta

Oppilaan tarkastaminen ja esineiden/aineiden haltuunotto

Oppilaan nimi: _____ pvm _____ klo _____

Oppilaan toivomus tarkastuksen suorittajasta:

Opettajan nimi: _____

Opettaja tavoitettiin ☐

Opettajaa ei tavoitettu ☐

Oppilaan tarkastaminen ☐

Tarkastuksen syy:

Oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyi luovuttamasta kiellettyjä esineitä ja aineita ☐

Oppilas ei ole luotettavasti osoittanut, ettei hänen hallussaan ole kiellettyjä esineitä/aineita ☐

Esineiden/aineiden haltuunotto ☐

Takavarikoidut esineet/aineet: _____

Tarkastuksen suorittajat: _____

Oppilaan allekirjoitus: _____

Esine/aine on luovutettu oppilaalle pvm _____ klo _____

Esine/aine on luovutettu huoltajalle pvm _____ klo _____

Asiasta on oltu yhteydessä poliisiin pvm _____ klo _____

Esine/aine on luovutettu poliisille pvm _____ klo _____

Esine/aine on hävitetty todistajien läsnä ollessa kolmen kuukauden jälkeen asian ilmoittamisesta huoltajalle pvm _____ klo _____

Allekirjoitukset:

Paikka _____ Aika _____

Oppilaan allekirjoitus: _____

Huoltajan allekirjoitus ja nimen selvennys: _____